

JURYRAPPORT H.A. BRASZ- SCRIPTIE- PRIJS 2005

‘What’s in a name?’ De verandering van de naam voor de beste bestuurskundige scriptie van ‘VB scriptieprijs’ in ‘H.A. Brasz scriptieprijs’ twee jaar geleden lijkt wel degelijk gevolgen te hebben. De kwaliteit van de te beoordelen scripties lijkt er door toe te nemen. Waar vorig jaar nog 12 scripties werden ingezonden, hadden we als jury dit jaar het genoeg om 17 ingezonden scripties, mastertheses en zelfs een zeer mooie bachelorthesis te mogen beoordelen.

Michiel de Vries

Prof. dr. M.S. de Vries is
Hoogleraar Bestuurskunde
aan de Radboud Universiteit
Nijmegen

Het waren alle scripties die door de begeleiders als zeer goed waren beoordeeld. Afgezien van deze oordelen van de begeleiders waren we ook als jury dit jaar blij verrast met de inhoud van het aangeboden werk. De scripties die alle voltuud zijn in 2005, werden door de jury op dezelfde wijze beoordeeld als vorig jaar. De criteria waren: a) methodologische kwaliteit, zoals de kwaliteit van de probleemstelling, de beantwoording van de probleemstelling et cetera; b) de kwaliteit van de argumentatie zoals consistentie en leesbaarheid; c) het bestuurskundige karakter van de scriptie, waarin vooral het multidisciplinaire karakter tot uitdrukking komt; d) de wijze waarop theoretische inzichten zijn gebruikt; e) relevantie voor de praktijk en f) originaliteit.

De juryleden die de scripties op al deze aspecten hebben beoordeeld zijn: Sanneke Kuipers (Universiteit Leiden), Pieter-Jan Klok (Universiteit Twente), Chris Coolsma (Rijksuniversiteit Groningen), Wouter Egas (Vrije Universiteit Amsterdam), Nicolette van Gestel (Radboud Universiteit Nijmegen), Willemijn Dicke (TU Delft), Margot Trappenburg (Universiteit Utrecht), Frank Hendriks (Universiteit van Tilburg), Arthur Edwards (Erasmus Universiteit Rotterdam), en de voorzitter Michiel de Vries van de Radboud Universiteit Nijmegen.

Een andere vooruitgang ten opzichte van vorig jaar betreft de genomineerden. Werden vorig jaar drie scripties genomineerd, dit jaar stonden vier uitstekende scripties op onze shortlist. Het betreft in alfabetische volgorde van voornaam van de schrijver of schrijfster, de scripties van: 1) Astrid Bos, van de Universiteit Utrecht met als titel 'Belangenbehartiging van decentrale overheden bij besluitvorming over Europees milieubeleid: De invloed van de institutionele structuur op de keuze van strategieën in Nederland en België'; 2) Maarten Poorter, van de Universiteit van Amsterdam, met als titel 'Democratische legitimiteit van Governance Networks'; 3) Mieke van Tankeren, van de Vrije Universiteit Amsterdam, met als titel 'Moreel portret van de Nederlandse ideële sector' en 4) Peter Geluk van de Universiteit Leiden, met als titel 'Controle in dienst van vertrouwen'.

Graag zou ik voor alle vier de scripties uitvoeriger willen ingaan op het positieve oordeel van de jury – alle genomineerde scripties voldoen namelijk in hoge mate aan de genoemde criteria – maar dat zou het uithoudingsvermogen van de vier genomineerden te veel op de proef stellen. Laat ik daarom slechts ingaan op de winnende scriptie. Zoals gememoreerd, is dit jaar in alle opzichten een vooruitgang te zien ten opzichte van vorig jaar. Meer ingestuurde scripties, meer genomineerde scripties en... ook meer winnende scripties.

Een schrijver en een schrijfster hebben de beste scriptie geschreven. Dat betekent niet een gedeelde eerste plaats, maar twee eerste plaatsen. Want ieder zijn zij op hun terrein van Bestuurskunde de beste. Het gaat om – in alfabetische volgorde van hun achternaam – Peter Geluk en Mieke van Tankeren. Zij zijn dit jaar winnaar van de H.A. Brasz scriptieprijs 2005.

Peter Geluk: Controle in dienst van vertrouwen (Universiteit Leiden)

Peter Geluk heeft een scriptie geschreven met als vraagstelling 'Op welke wijze beïnvloeden incidenten "controle" en "vertrouwen" in een beleidsgemeenschap en hoe kan controle leiden tot herstel van vertrouwen in de gemeenschap?'. Daarbij heeft hij twee cases onderzocht, namelijk de fraude in het hogerberoepsonderwijs en de diervoederschandalen. Aan de hand van de principaal agent-theorie komt hij uiteindelijk tot originele conclusies en voorstellen voor nader onderzoek.

Enkele citaten van juryleden volstaan om te beargumenteren waarom deze scriptie heeft gewonnen: 'Geluk heeft veel creatief denkwerk gedaan met die equalizer en de controle-vertrouwen paradox', 'Erg leuke eigen behandeling van de theorie, gevolgd door zinnige casestudy's waar dan ook weer wat van geleerd wordt', 'Analytisch heel scherp', 'Argumentatie goed doordacht', 'Geluk heeft een geweldige schrijfstijl', 'Dit is een mooi betoog over de rol van vertrouwen en de relatie tussen vrouwen en controle' en ten slotte: 'Dit is een scriptie op hoog niveau, over een belangrijk, nog onvoldoende onderzocht thema'. Gezien de originaliteit en controversialiteit van de scriptie is het de beste op dit gebied van Bestuurskunde. Maar om deze winnaar weer met beide benen op de grond te brengen moet daar aan worden toegevoegd dat hij (achteraf gezien) misschien wat te ambitieus is geweest in zijn vraagstelling en ook wel wat slordig is geweest.

Mieke van Tankeren, Moreel portret van de Nederlandse ideële sector (Vrije Universiteit Amsterdam)

Mieke van Tankeren is eveneens winnaar van de scriptieprijs. Haar vraagstelling luidde: 'Welke opvattingen hebben Nederlandse ideële organisaties over de eigen integriteit, in welke mate worden ze geconfronteerd met integriteitsschendingen, in hoeverre besteden ze aandacht aan integriteit in hun organisatiebeleid en hoe moet dit alles beoordeeld worden?' Daarbij heeft zij als onderzoeksmethode een grootschalig survey gebruikt onder 150 organisaties. Voortbouwend op eerder onderzoek komt zij tot een mooie beschrijving van het zelfbeeld van ideële organisaties met betrekking tot integriteit en alles wat daarmee samenhangt.

Enkele citaten van de verschillende juryleden volstaan wederom om de keuze voor deze scriptie te beargumenteren: 'Een voorbeeldig aangepakt onderzoek, dat ik graag aan mijn studenten laat zien als een voorbeeld van hoe het moet'; 'Een breed, systematisch en zeer goed uitgevoerd onderzoek naar de integriteit van ideële organisaties.'; 'Ik vind het rapport van Van Tankeren nog beter dan de andere, omdat zij onmiddellijk uitvoerbare adviezen geeft, die mijns inziens van grote praktische betekenis zijn en rechtstreeks zijn afgeleid uit haar onderzoeksbevindingen. Zij stijgt daarmee naar de toptop'; 'Zo publicabel'; en 'Breed empirisch onderzoek, veel literatuur, inclusief empirische vergelijking, degelijk, zinvolle koppeling aan lopend onderzoek.' Maar, om haar meteen weer met beide benen op de grond te zetten, moet daar aan worden toegevoegd, dat de scriptie weliswaar een duidelijke leemte opvult in onze kennis, maar toch niet uitblinkt door originaliteit in de zin van het ontsluiten van een nieuw perspectief.

Dat de Brasz scriptieprijs 2005 aan zowel Mieke van Tankeren als Peter Geluk wordt uitgereikt weerspiegelt het feit dat beiden op een groot aantal criteria uitstekend scoren en slechts verschillen op punten als enerzijds mate van originaliteit en controversialiteit en anderzijds degelijkheid en voortbouwend op bestaand onderzoek. Dat zijn criteria die door de jury alle worden gewaardeerd, hoewel het ene jurylid meer waarde toekent aan het ene criterium en een ander jurylid meer aan het andere. Het weerspiegelt tevens de breedte van Bestuurskunde waarin voor beide typen onderzoek ruimte is. Ten slotte wil ik benadrukken dat deze uitslag de unanieme mening weerspiegelt van de jury.